

ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ

АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ. 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»**

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Харків 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ***

Збірник наукових праць

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»
Харків, 16-17 квітня 2021 р.**

Харків
2021

Редакційна колегія: проф. М.А. Георгіянц, проф. М.В. Маркова,
д.мед.н. А.Ю. Ніконов (відповідальний редактор), доц. А.М. Каафарані,
доц. К.В. Жуков (відповідальний секретар), проф. Є.М. Рябоконт,
ас. Б.Г. Бурцев (технічний секретар)

Рецензент: професор Г.П. Рузін – професор каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики: Зб. науч. праць. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2021.
– 132 с.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконт)

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7.67. Тир. 200 прим. Зам. № 381-21.
Підписано до друку 17.06.2021. Папір офсетний.

Надруковано з макету замовника у ФОП Бровін О.В.
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

СТИЛЬ®
ИЗДАТ
ТИПОГРАФИЯ
www.stil-izdat.com

УДК: 378.018.43.046-021.65:378.016:616.31:616-036.21

Денисова О.Г.¹, Стоян О.Ю.¹, Романова Ю.Г.²

РОЛЬ ВХІДНОГО ТЕСТУВАННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЛІКАРІВ - ІНТЕРНІВ І РОКУ НАВЧАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ КАРАНТИНУ COVID-19

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна¹

Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна²

Для будь-якої освітньої системи, в тому числі і для системи вищої професійної освіти, об'єктивна оцінка знань учнів є однією з основних і доволі складних завдань. Тести є однією з можливостей визначення і оцінки рівня знань та умінь. Тестологія, як теорія і практика тестування, існує більше 120 років, і за цей час накопичено величезний досвід використання тестів у різних сферах людської діяльності, включаючи і вищу освіту. Тестування – це метод педагогічної діагностики, який допомагає виявити рівень знань, умінь, навичок, здібностей та інших якостей особистості, а також їх відповідність певним вимогам в умовах досліджуваної спеціальної дисципліни.

Від інших методів діагностики процес тестування відрізняється наступним: тести припускають стандартизовану, вивірену процедуру збору і обробки даних, а також їх інтерпретацію, дозволяють перевірити знання учнів з широкого спектру питань, скорочують затрати часу на перевірку знань, практично виключають суб'єктивізм викладача, як в процесі контролю, так і в процесі оцінки. Таким чином, тестування за своєю об'єктивністю і швидкістю отримання результату перевершують чимало форм контролю [1].

У технологіях дистанційного навчання, що використовує світова педагогічна практика, тестуванню приділяється значна увага. У дистанційному навчанні саме тести найчастіше є запорукою об'єктивної оцінки якості отриманих знань [2]. Тести у контексті дистанційного навчання можливо скласти з різними типами питань, зокрема випадково згенерувати тести зі списку питань, що дозволяє лікарям-інтернам скласти тест кілька разів і сконцентрувати увагу на помилках. Це є перевагою електронних тестів у порівнянні із тестами на папері [3].

Тестування при дистанційному навчанні надає можливість викладачу перевірити засвоєння знань з кожної теми курсу, здійснити оперативну перевірку рівня засвоєння навчального матеріалу кожним лікарем-інтерном, забезпечити перевірку знань лікарів-інтернів всієї групи, що мотивує до підготовки кожного заняття, дозволяє індивідуалізувати роботу з лікарями-інтернами, економити час для контролю знань, дозволяє вирішувати проблему саморозвитку [4].

Проте основа процесу контролю знань - це вхідне тестування з кожної теми курсу, яке дозволяє викладачу з'ясувати реальний рівень підготовки лікарів-інтернів щодо вивчення вузькопрофільної дисципліни. Результати вхідного тестування дають можливість викладачеві-тьютору спланувати спільну роботу, діагностувати прогалини у знаннях, визначити, теми на які слід виділити більше часу, тобто сформувати індивідуальну освітню траєкторію лікарів-інтернів [5].

Мета дослідження: визначення ролі вхідного тестування у лікарів-інтернів І року навчання для подальшого формування змісту дистанційного курсу з вузької тематики.

Матеріали і методи дослідження. У дослідженні взяли участь 60 лікарів-

інтернів стоматологів I року навчання. Перед початком вивчення дистанційного курсу в дистанційній системі Moodle, всі склали вхідне тестування для визначення рівня знань. Тестові завдання були закритого типу (кожне питання супроводжувалось готовими варіантами відповідей, з яких необхідно вибрати один або кілька правильних). При складанні тестів, враховувались наступні аспекти: мета, відповідно до якої проводилось тестування, а також характер матеріалу, рівень засвоєння якого необхідно було виявити.

Результати дослідження оцінювали за результатами вхідного тестування. У тестові завдання були включені основні, значущі положення, які лікар-інтерн повинен знати в результаті вивчення дисципліни на до дипломного етапі навчання в університеті. Чим глибше і повніше відбивається в тестових завданнях зміст навчальної дисципліни, тим впевненіше можна судити про змістовну валідність тесту. Не можна забувати, що тематика дисциплін в інтернатурі зі стоматології - це не стільки вивчення нового матеріалу, скільки закріплення такого що пройдений, заповнення прогалин в знаннях, а також знайомство із новими технологіями лікування і діагностики стоматологічних хворих.

Тестові матеріали з перевірки первинних знань у лікарів-інтернів I року навчання дозволили виявити ступінь оволодіння базовими знаннями, і визначити рівень готовності щодо оволодіння новим матеріалом до початку його вивчення, а також допомогло викладачу зрозуміти на яких саме темах слід зробити акценти при складанні дистанційного курсу.

Вхідне тестування включало в себе 20 питань, прохідний бал був 10. Дані тестування представлені на малюнку 1.

Після отримання результатів вхідного тестування, було виявлено, що 13% лікарів-інтернів I року навчання не змогли подолати прохідний бал. При цьому 1 лікар-інтерн не відповів на жодне запитання (0 балів), а один здав тест всього на 1 бал. 40% лікарів-інтернів здали тест в діапазоні 11-15 балів, тим самим показали середній рівень базових знань, Найбільший відсоток - 47%, склали лікарі-інтерни, які дали правильні відповіді в діапазоні 16-20 балів. Тільки 3-є з них відповіли правильно на всі тестові завдання, і тим самим показали найвищі результати щодо володінням базовими знаннями з дисципліни.

Проведення вхідного тестування у лікарів-інтернів I року навчання дозволило своєчасно виявити прогалини в знаннях при вивченні дисципліни і таким чином правильно зорієнтувати кожного лікаря-інтерна щодо самостійної роботи в умовах дистанційного навчання.

Мал. 1 Результати вхідного тестування.

Висновки. Вхідне тестування є однією з найбільш технологічних форм проведення автоматизованого контролю в умовах дистанційного навчання. Близько половини лікарів-інтернів мають хороший рівень базових знань, отриманих в університеті. Інші лікарі-інтерни I року навчання, що мають середній і нижчий рівень знань повинні зробити акцент на самостійній роботі в системі Moodle.

Література: 1. Чурина, К. В. Тестирование как форма контроля результатов обучения / К. В. Чурина, Е. К. Зимица. — Текст: непосредственный // Молодой ученый. — 2015. — № 9 (89). — С. 1214-1217. — URL: <https://moluch.ru/archive/89/18283/> (дата обращения: 12.03.2021 2 Григорчук Т.В. Використання тестів у дистанційному навчанні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://novup.kpi.ua/2005-3-2/05_Grigorchuk.pdf 3 Колонтаєвський О.П. Тестування в системі дистанційного навчання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://2018.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=11> 4 Андрос М.Є. Тестування як елемент ефективності проведення дистанційного навчання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ourboox.com/books/%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%be%0%ba%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d0%ba%d0%be%d0%bc%d1%83%d0%bd%d1%96% d0%ba%d0%b0 %d1%86% d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be/> 5 Безрученко Ю. В. Педагогічний контроль в системі дистанційного навчання / Ю. В. Безрученко. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. - 2015. - Вип. 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2015_2_3.

УДК 616.314-06-07

Дмитренко М.І.

СКУПЧЕНІСТЬ ЗУБІВ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ФІЗІОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

Проблема оптимізації діагностичних заходів і підвищення ефективності лікування пацієнтів, у яких виявлено зубощелепні аномалії (ЗЩА), ускладнені скупченістю зубів, попри стрімкий розвиток новітніх ортодонтичних технологій, є досить актуальною [1, 2]. Скупченістю зубів (СЗ) ускладнює сагітальні, вертикальні та трансверзальні форми ЗЩА і супроводжується естетичними, функціональними та морфологічними порушеннями прикусу [3,4].

Мета дослідження – підвищення ефективності лікування пацієнтів із ЗЩА, ускладненими скупченістю зубів, на підставі диференційованого підходу до ортодонтичних методів лікування і додатковим застосуванням міогімнастики та масажу.

Досліджено біоелектричну активність скроневих, власне жувальних м'язів та колового м'язів рота до комплексного ортодонтичного лікування та по його завершенні у 34 пацієнтів (15 чоловіків, 19 жінок) віком від 16 до 29 років, у яких виявлено ЗЩА, ускладнені СЗ, тяжкого ступеня, які увійшли до основної групи. Скупченістю зубів ускладнювала патологію прикусу I класу за Енглема у 23 (67,65 %) осіб, II класу за Енглема – у 11 (32,32 %). З позицій доказової медицини було проведено порівняльний аналіз між досліджуваними електроміографічними (ЕМГ)-показниками у стані спокою і у стані стискування за наявності СЗ при порушеннях прикусу I та II класів за Енглема. За його результатами не виявлено статистично достовірної різниці ($p > 0,05$), тому в подальшому аналізі було виділено клінічні групи залежно від локалізації СЗ. Групу Ia склали 11 пацієнтів із СЗ лише верхньої щелепи, середній вік – $(19,27 \pm 1,08)$ року; Ib – 10 осіб – СЗ тільки нижньої щелепи, середній вік – $(20,10 \pm 1,60)$ року; Ic – 13 осіб – СЗ верхньої і нижньої щелепи, середній вік – $(20,15 \pm 1,45)$ року. Контрольну (II) групу становили 10 пацієнтів в яких виявлено ЗЩА без СЗ, середній вік – $(20,70 \pm 1,32)$ року. Показники ЕМГ-дослідження порівнювали з аналогічними у 10 осіб із фізіологічним прикусом (III група), середній вік $(21,3 \pm 1,25)$ року. При порівняльному

ного навчання у системі неперервної освіти: метод. реком. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. 66 с.
 3. Навчально-методичний посібник для викладачів щодо організації дистанційної форми навчання з перепідготовки та підвищення кваліфікації / За ред. Ісаєнка В.М. та інші. – К: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2014. 100 с.
 4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособ. для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Полат Е.С., и др. М.: Академия, 2002. 272 с.
 ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА (ФМО) випуск 1(15), 2018. 321
 5. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навч. посіб. / Вишинівський В.В. та інші. Київ: ДУТ, 2014. 140 с.
 6. Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання : монографія / Андреев О.О. та інші. Нац. акад. пед. наук України. Харків : КП "Міськдрук", 2013. 212 с.
 7. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / за ред. Кухаренка В.М. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.

ЗМІСТ

Алейник С. Л., Полова Ж. М. Застосування пробіотиків для лікування та профілактики захворювань ротової порожнини	3
Бобровська Н.П., Ніконов А.Ю., Павленко Г.В. Стоматологічні та психологічні аспекти бруксизму	4
Борис Г. З. Визначення ступеню поширеності карієсу зубів у хворих із аліментарним сіалозом слинних залоз.	6
Боян А.М., Безсон В.І. Ультразвукова діагностика скронево-нижньощелепного суглоба у хворих з м'язово-суглобовою дисфункцією	7
Воропаєва Л.В., Крючко А.І., Жданова Н.О. Досвід дистанційного навчання	8
Воропаєва Л.В., Крючко А.І., Бурцева О.М. Місцева патогенетична терапія в комплексному лікуванні хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту	11
Галич Л.Б., Куроєдова В.Д., Виженко Є.Є., Петрова А.В. Впровадження наукових досягнень кафедри післядипломної освіти лікарів - ортодонтів в практику охорони здоров'я	13
Глушко Т.Р., Вовк Ю.В., Вовк В.Ю. Результати клінічно-інструментального дослідження показників цифрової оклюзії при реєстрації міжщелепового інтеркуспідаційного положення в пацієнтів з однобічними дефектами й інтактними зубними рядами	14
Гордієнко С.А., Варвянський П.Ю., Стогній О.А. Діагноз у практиці лікаря стоматолога-ортопеда	16
Григоров С.М., Рекова Л.П., Сторожева М. В. Обґрунтування вибору препарату для місцевої анестезії у пацієнтів групи ризику в практиці лікаря-стоматолога	19
Григоров С.М., Стеблянко А.О., Поляшенко А. С. Використання плазмаферезу при лікуванні післяекстракційного дефекту кісток щелеп	21
Гриновець В.С., Винарчук-Патерега В.В., Мартінек Г.Б., Синиця В.В. Штрихи життєпису Бориса Мартінека.....	22
Гутовська І.О., Коробов П.С., Стасюк О.А., Солокогорська-Нікіна Ю.К. Сучасні технології діагностики - в навчання та у стоматологічну практику.....	24
Денисова О.Г., Стоян О.Ю., Романова Ю.Г. Роль вхідного тестування при дистанційному навчанні лікарів - інтернів і року навчання стоматологічного профілю в умовах карантину covid-19.....	26
Дмитренко М.І. Скупченість зубів: нові можливості фізіологічної корекції.....	28
Єрис Л.Б. Переваги виготовлення бюгельного протезу за cad/cam технологією	30
Жуков К.В., Давиденко Г.М., Давиденко В.Ю. Формування soft-skills у іноземних спеціалістів клінічних ординаторів-стоматологів засобами позааудиторної роботи	32
Заверуха Я.І. Клінічний досвід використання різних пломбувальних матеріалів при реставрації зубів із клиноподібними дефектами.....	33
Іськів М.О., Кіндій І.Л. Ефективність дії різних препаратів і їх композицій для контурної пластики маргінального краю ясен у щурів	35
Колесніченко О.В., Шаран М.В. Стоматологічний статус дітей з патологією опорно-рухового апарату.....	37
Криничко В.В. Етика та деонтологія в сучасній практиці лікаря-стоматолога.....	39
Кузь Г.М., Тесленко О.І., Єрис Л.Б., Баля Г.М., Кузь В.С. Оцінка відновлення жувальної ефективності у пацієнтів з повними знімними протезами, виготовленими з різних базисних матеріалів.....	41